

Z á z n a m
z rokovania Archeologickej rady
zo dňa 19. novembra 2009 na MK SR v Bratislave

Prítomní: PhDr. Igor Bazovský, PhD., PhDr. Peter Bednár, CSc., PhDr. Július Béreš, CSc., prof. Jozef Bujna, CSc., PhDr. Marcela Ďurišová, PhDr. Jozef Labuda, CSc., PhDr. Branislav Lesák, PhDr. Marta Mácelová, PhDr. Karol Pieta, DrSc.

Za MK SR: Ing. Iveta Kodoňová, Mgr. Mária Medvecká, tajomníčka AR

Prizvaný za Pamiatkový úrad SR: Mgr. Slavomír Katkin

Prizvaný k bodu 1 za MK SR: JUDr. Mgr. Tomáš Michalík

Neprítomní: PhDr. Peter Baxa, prof. PhDr. Tatiana Štefanovičová, CSc.
(ospravedlnená)

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady PhDr. K. Pieta, DrSc. (ďalej len „predseda“).

Archeologická rada (ďalej len „AR“) prerokovala nasledovné body programu:

1. Návrh na zmenu vyhlášky č. 16/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu (ďalej len „vyhláška“)
2. Oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu pre právnické osoby
3. Informácia Pamiatkovej inšpekcie MK SR (ďalej len „PI MK“) o vykonanom štátnom dohľade v spoločnosti AA TERRA ANTIQUA, s.r.o.
4. Rôzne

K bodu 1:

JUDr. Mgr. T. Michalík predstavil návrh vyhlášky prepracovaný pracovnou skupinou AR v zložení PhDr. Karol Pieta, DrSc., PhDr. Peter Baxa, prof. Jozef Bujna, CSc., PhDr. Branislav Lesák a JUDr. Mgr. Tomáš Michalík.

AR návrh prerokovala, s návrhom vyhlášky súhlasí a odporúča toto formulovanie ustanovení:

- § 8 ods. 1: „za vzdelanie v príslušnom odbore sa považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa ukončené magisterskou prácou v odbore“,
- § 8 ods. 5: slová „doloží účasť v konkrétnom odbore pamiatkového výskumu“ nahradiť slovami „doloží podiel na odbornom vedení pamiatkového výskumu“,
- § 9 ods. 2: doplniť na koniec druhej vety slová „a metodiky pamiatkového výskumu“,
- § 9 ods. 2: vypustiť v tretej vete slovo „originálov“ a slová „najmä nákresov a meraní“,
- § 16 ods. 1 písm. d): „históriu a poznatky z predchádzajúcich výskumov archeologického náleziska“,
- § 16 ods. 1 písm. e): „výškopisné a polohopisné zameranie archeologického náleziska v normovanom systéme, lokalizáciu archeologického náleziska na aktuálnej katastrálnej mape a výseku mapy v mierke 1 : 10 000“,
- § 16 ods. 1 písm. f): „popis výskumných prác, preskúmaných objektov, nálezových kontextov a vybraných nálezov v denníku archeologického výskumu a v nálezových listoch“,

- § 16 ods. 1 písm. g): „fotografickú dokumentáciu a kresbovú dokumentáciu...“,
- § 16 ods. 1 písm. n): „zoznam fotografickej a kresbovej dokumentácie“,
- § 16 ods. 2: z druhej vety vypustiť slovo „originály“,
- § 16 ods. 3: „Dokumentácia archeologického výskumu musí byť spracovaná v súlade so štandardami, ktoré vypracuje Archeologická rada a zverejní ministerstvo.“,
- § 17 ods. 1: spresní sa minimálne rozlíšenie fotografie v digitálnej podobe na pixely,
- § 17: vypustiť ods. 2 a 4.

AR sa dohodla, že na najbližšom rokovaní prerokuje prvý návrh štandardov dokumentácie archeologického výskumu.

K bodu 2:

Mgr. M. Medvecká (ďalej len „tajomníčka“) informovala AR, že:

- MK SR oznámilo Vlastivednému múzeu v Galante, že AR určila pre ich múzeum za svojho garanta prof. Jozefa Bujnu, CSc.
- Vzhľadom na splnenie podmienky stanovenej v § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), a to zabezpečiť vykonávanie výskumu prostredníctvom fyzickej osoby s osobitnou odbornou spôsobilosťou v odbore archeologického výskumu získanou podľa § 35 ods. 3 a 4 písm. d) zákona, ktorá je zamestnancom právnickej osoby v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas, MK SR vydalo oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu pre dve právnické osoby: VIA MAGNA, s.r.o., so sídlom v Martine a ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o., so sídlom v Pezinku; MK SR tieto oprávnenia podmienilo splnením povinností stanovených na základe výhrad AR uvedených pri prerokovaní žiadostí v septembri t. r., v prípade ich neplnenia MK SR oprávnenia právnickým osobám odníme. Tajomníčka požiadala AR o určenie svojich garantov pre tieto právnické osoby.
- Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici na žiadosť MK SR potvrdilo, že fyzická osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou prostredníctvom ktorej zabezpečovalo múzeum vykonávanie výskumu, ukončila pracovný pomer so Stredoslovenským múzeom 31. októbra 2009. MK SR preto začalo konanie o odňatí oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu múzeu s tým, že ak preukáže pracovnou zmluvou alebo zmluvou o budúcej zmluve zamestnávanie fyzickej osoby s osobitnou odbornou spôsobilosťou získanou podľa § 35 ods. 3 a 4 písm. d) zákona v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas, správny orgán konanie zastaví.

AR vzala informácie na vedomie a určila pre dve oprávnené právnické osoby týchto garantov:

VIA MAGNA, s.r.o. – PhDr. Peter Bednár, CSc., PhDr. Karol Pieta, DrSc.

ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o. – PhDr. Igor Bazovský, PhD., PhDr. Branislav Lesák

MK SR oznámi určenie členov AR za garantov uvedeným spoločnostiam.

K bodu 3:

Riaditeľka PI MK Ing. I. Kodoňová informovala AR o vykonanom štátnom dohľade v spoločnosti AA TERRA ANTIQUA, s.r.o. Ústredný štátny dohľad sa vykonal na podnet AR s cieľom preveriť kvalitu dokumentácie z archeologických výskumov realizovaných uvedenou spoločnosťou v období od 1. januára 2008 do 31. augusta 2009 a následné odovzdanie hniteľných archeologických nálezov do oprávnených inštitúcií. Z celkového počtu 28 realizovaných archeologických výskumov PI MK preverila 20 na KPÚ Banská Bystrica a KPÚ Nitra, údaje o ostatných dokumentáciách boli zistené od metodikov ostatných KPÚ.

Kontrolou výskumnej dokumentácie sa zistilo, že:

- spoločnosť postupovala v súlade s § 39 ods. 5 zákona pri všetkých výskumoch (súlad s rozhodnutiami a záväznými stanoviskami, oznámenie začatia a ukončenia terénnych prác),
- lehota na odovzdanie dokumentácie podľa § 39 ods. 9 zákona bola dodržaná v 24 prípadoch, v 2 prípadoch bola predĺžená so súhlasom príslušného KPÚ, v 2 prípadoch bola odovzdaná v lehote do 90 dní,
- k výskumným dokumentáciám vydali KPÚ 8 záväzných stanovísk a 6 stanovísk (bez výhrad),
- výskumné dokumentácie zodpovedali § 7 ods. 7 vyhlášky, všetky náležitosti obsahovali aj v prípade negatívneho výsledku výskumu.

Z celkového počtu 28 archeologických výskumov skončilo 15 bez hniteľných nálezov. Hniteľné archeologické nálezy boli odovzdané v súlade s § 40 ods. 6 zákona v 2 prípadoch na základe zmluvy – Východoslovenskému múzeu Košice a SNM – Múzeu v Modrom Kameni, v jednom prípade pripravuje PÚ SR zmluvu na odovzdanie nálezu, nálezy z ulíc MPR v Banskej Bystrici počas výskumu pre obnovu kanalizácie sú dočasne uskladnené na KPÚ Banská Bystrica a nálezy z Pustého hradu na Zvolenskom zámku. Ostatné nálezy (spolu z 8 výskumov) sú v sídle firmy, pripravené na odovzdanie, vytriedené a popísané, primerane zabezpečené. Podľa vyjadrenia konateľa nie je záujem o ich prevzatie príslušnými regionálnymi múzeami. PI MK v tejto veci vyzve spoločnosť AA Terra Antiqua, s.r.o., na odovzdanie nálezov podľa aktuálneho právneho predpisu.

Výskumy v Brhlavciach a na Topoľčianskom hrade, ktoré neboli v sledovanom období ukončené, PI MK dosleduje v spolupráci s príslušným KPÚ.

PhDr. Marta Mácelová informovala, že Mesto Zvolen zvolalo komisiu na 24. novembra 2009 s cieľom doriešiť prevzatie nálezov z výskumu na Pustom hrade, s.r.o. AA Terra Antiqua nemá ambíciu pokračovať vo výskume Pustého hradu.

Predseda uviedol, že ako garant AR je o výskume Topoľčianskeho hradu informovaný, výskum bol robený kvalitne, mala by však byť odovzdaná aspoň predbežná výskumná správa.

AR vzala informácie na vedomie.

K bodu 4:

- Tajomníčka uviedla, že prof. PhDr. Tatiana Štefanovičová, CSc. ospravedlnila e-mailom svoju neúčast' na zasadnutí AR z dôvodu, že 19. novembra 2009 bude na konferencii v Lipsku, a že zároveň požiadala o stanovisko k odstráneniu komplexu stavieb z 1. storočia pred Kr. v priestore bývalého hradného amfiteátra na Bratislavskom hrade. PhDr. Branislav Lesák k žiadosti týkajúcej sa Bratislavského hradu uviedol, že predmetné stavby situované na severnej terase hradu neboli odstránené. Prof. Štefanovičová má mylnú informáciu, a to napriek tomu, že sa zúčastnila doteraz všetkých archeologických komisií zvolaných k priebehu archeologického výskumu na Bratislavskom hrade. Na uvedenej ploche sa vykonáva predstihový archeologický výskum pred výstavbou podzemných garáží, našli sa tam dva objekty z 1. storočia pred Kr. Prvá stavba sa nachádza pod pôdorysom barokovej jazdiarne v JZ-nej časti hornej severnej terasy, jej výskum sa realizuje a stavba sa pripravuje na zazimovanie. Stavba bude podľa plánu prezentovaná. Druhá stavba sa nachádza v JV-nej časti hornej severnej terasy, po identifikovaní pôdorysu stavby, v niekoľkých sondách, sa jej zánikový horizont prekryl geotextíliou a zvyšok objemu sond bol dosypaný hlinou. Jej výskum bude pokračovať na jar 2010. Objekt bude zachovaný.

Predseda potvrdil, že bol na archeologických komisiách zvolaných k priebehu archeologického výskumu, ide o významný nález klasickej rímskej architektúry, starostlivosť o pamiatku je príkladná a obava o jej zachovanie je bezpredmetná.

- Predseda informoval AR, že PhDr. B. Tomášová, riaditeľka Krajského múzea v Prešove, ho telefonicky upozornila, že po komisionálnom ukončení výskumu v Ražňanoch prebiehajú na lokalite ďalšie terénne aktivity, pravdepodobne bez oprávnenia, ktoré vykonáva doc. PhDr. M. Vizdal, CSc. z Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity. PhDr. P. Bednár, CSc. informoval AR že výskum na Sádke (okr. Topoľčany) realizuje Mgr. J. Urminský a požiadal o informáciu, kto je garantom tohto výskumu. Mgr. S. Katkin uviedol na základe informácie príslušného KPÚ, že garantom výskumu je Vlastivedné múzeum v Galante.

AR požiadala PI MK o preverenie legálnosti výskumu v Ražňanoch.

- Mgr. Slavomír Katkin informoval AR, že Pamiatkový úrad SR pripravil pre KPÚ vzor tlačiva – poverenia na obhliadku archeologického nálezu a na vyzdvihnutie alebo premiestnenie archeologického nálezu podľa § 40 ods. 3.

AR vzala informáciu na vedomie a odporúča vydávať takéto oprávnenia právnickým osobám (nie fyzickým osobám).

- AR sa zaoberala spôsobom schvaľovania archeologických výskumov po novelizácii zákona.

AR konštatuje, že pre nedeštruktívne prieskumy bude postačovať schválenie AR, ako doposiaľ. Ostatné archeologické výskumy, aj tie, ktoré budú vykonávané na vedecké a dokumentačné účely, bude schvaľovať KPÚ podľa § 11 zákona.

- Termín budúceho rokovania AR bol orientačne stanovený na február 2010.

Bratislava 19. novembra 2009

Zapísala: Mgr. M. Medvecká
tajomníčka rady

Schválil: PhDr. Karol Pieta, DrSc.
predseda rady

Príloha: prezenčná listina